

CHINESE DEMONSTRATIES DREIGEN OM TE SLAAN IN HAAT TEGEN BUITENLANDERS

GPD, 8 mei 1999

(Door Jan van der Made)

BEIJING (GPD) *Da-Dao Mei-Di* ('Weg met het Amerikaans Imperialisme'), *Da-Dao-Bei-Yue* ('Weg Met de Navo') - het vormt een dreinend refrein dat nu al drie dagen weergalmt onder de lentebomen van de ambassadewijk. *Fuck you! Foreigner!* sist een groepje jongens dat deel uitmaakt van een demonstratie die net een rondje om de Amerikaanse ambassade heeft gemaakt. Banieren slepen ze achter zich aan en de optocht begint zich langzaam te verspreiden. Het is half twaalf in de avond, ze zijn moegeschreeuwd en gaan naar huis. Maar aan de andere kant van het complex komt alweer een nieuwe troep aan. *Na-Zui-Na-to*, *Da-Dao-Mei-Di* ('Nazi-Nato, Weg met het Amerikaanse Imperialisme') scanderen ze. Ze mogen niet gelijk doorlopen van de politie die in hagen dik rond de ambassade staat opgesteld, want er staat nog een andere groep voor.

Er gloeit vuur op en er klinkt gejoel. Maar met de stenengooierij is het afgelopen. De resten van molotovcocktails liggen nabrandend op de grond. Het ambassadepersoneel is over de heg naar een belendend ambassadepand gevluht. Als de politie demonstranten ziet met stenen worden die vriendelijk verzocht ze even neer te leggen. 'Waarom?' vraagt een demonstrant brutaal, 'wat moet dat?' 'Ja wat *MOET* dat?' schreeuwt de agent dreigend terug. Gelijk is het weer duidelijk wie er de baas is en dat de demonstraties in feite heel beperkt zijn.

Volkswoede vanwege de bombardementen op de Chinese ambassade in Belgrado afgelopen zaterdag worden nog steeds gekanaliseerd en zijn, nog steeds, lokaal, rond de ambassadewijk bij de zijdemarkt waar de Amerikaanse ambassade ligt, geflankeerd door de Ierse en de Mongoolse, en even verderop de Albanese en de Britse. Honderden troepen oproerpolitie zitten keurig netjes op lage, houten krukjes, te wachten tot de demonstraties uit de hand lopen. Maar vandaag blijft het vrij rustig.

Groepen jongeren lopen wel de hele dag al rondjes rondjes rond de ambassades en volgen daarbij de *youxing luxian*, de 'demonstratielijijn', die met rode pijlen op borden staat aangegeven. Als ze buitenlanders zien, veelal diplomaten of journalisten en een enkele toerist, kijken ze die agressief aan. Sommigen worden geboycot door taxichauffeurs. Een fietsenmaker, die de banden van de fiets van een buitenlander wilde oppompen, werd toegesnuwd dat hij 'dat moest laten. Je weet toch wat ze gedaan hebben?'

BUSSEN

Zijn de demonstraties spontaan? 's-Middags drie uur: een groep van dertig boeddhistische monniken in gele gewaden en kaalgeschoren schedels. Drie uur vijf: dertig Taoïtische monniken. Drie uur tien: dertig Tibetaanse boeddhisten. Kwart over drie: een groep katholieke priesters. Tien voor half vier: een groep moslims. Hun eensluidende kreet: 'Weg Met Het Amerikaanse Imperialisme'. De delegatie van de Chinese Kunstacademie is al voorbij. Ze hadden de ochtend besteed aan het maken van fraaie Clinton-schedels, Clinton-Hitlers en Amerikaanse vlaggen waarop sterren plaats hebben gemaakt voor swastika's.

Busladingen demonstranten worden aangevoerd. Ze hebben hun banieren klaar. Sommige posters, met slogans als '*Clinton, son of a bitch, Blair, grandson of that bitch*' en '*First you violate Levinsci (sic) and now the rest of the world*' worden volgeklad met sympathiebetuigingen. Op veel plekken zijn foto's opgehangen van de drie journalisten die tijdens het bombardement om het leven kwamen.

Bij gebrek aan wierookstokjes die uit respect bij portretten van overledenen worden gezet, zetten veel mensen er een brandende sigaret bij en uiteindelijk ligt er gewoon een hoop peuken omheen. 'Bloed wordt met bloed

terugbetaald', het Chinese equivalent voor 'oog om oog' is een van de populairste kreten. Maar ook 'We willen geen oorlog'. Tijdens een meer agressieve demonstratie dit weekend liep ook een aantal Russen mee.

WOEDE

De volkswoede lijkt oprecht, maar veel mensen tonen zich slecht geïnformeerd. Velen hadden niet gehoord van de brief met excuses die VS president Clinton aan de Chinese president Jiang Zemin had geschreven. Maar ervan onder de indruk zijn ze niet. 'Hoezo een fout?' brult een student. 'Er waren drie raketten die vanuit verschillende richtingen kwamen! Chinees bloed werd vergoten en zal gewroken worden!', om zich weer in de zee van brullende studenten te werpen.

Het is onduidelijk hoe lang de demonstraties nog doorgaan. Volgens ooggetuigen waren ze gisteravond 'kleiner, maar gemener' dan het afgelopen weekend. Politie lijkt zich te hebben ingegraven voor een lange periode van ongeregeldheden en vooralsnog zijn er geen oproepen om de activiteiten te staken.

© Jan van der Made